

una llarga discussió sobre si encara hi ha festes a la nostra societat, sobre si cada vegada n'hi ha més o sobre si cada vegada en fem menys de festa. Sobre si les festes tradicionals actuals celebren o no el mateix que celebraven fa cent anys, o fins i tot si és que encara se'n poden dir pròpiament festes o ja formen part de les activitats programades per al temps de vacances. I encara, si és que hi poden haver festes que siguin celebrades per tothom, o bé si es poden inventar noves festes populars encara que no siguin tradicionals.

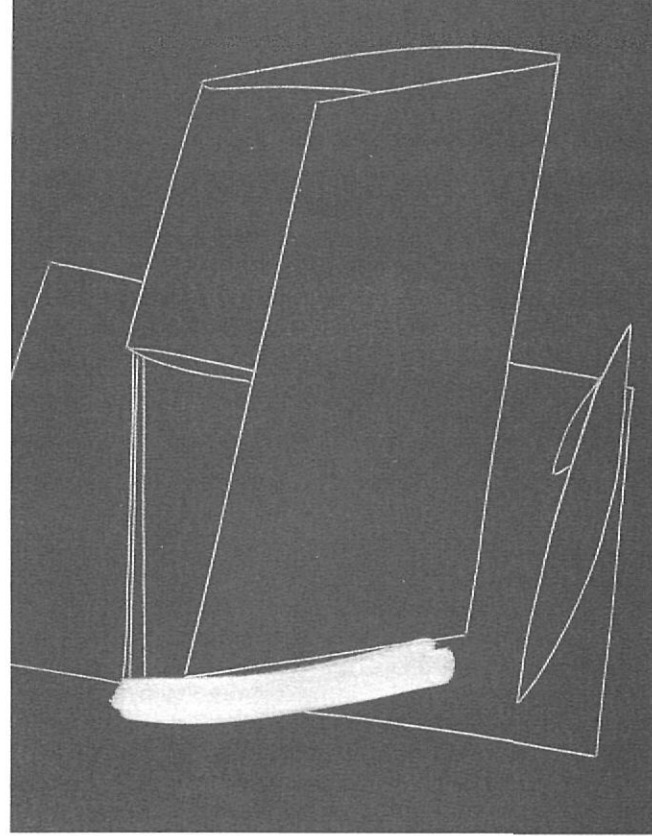
Respondre-ho és una feina tan llarga que no ens deixaria fer gaire festes...

LA DESCOBERTA DE COLOM

Francesc Feliu

L'estrena de *Cristóbal Colón* al Liceu, la darrera del setembre passat, ha estat un esdeveniment àmpliament comentat, criticat i debatut a la premsa barcelonina i a les revistes musicals especialitzades. A Girona amb prou feines n'hem sentit a dir res, i, tanmateix, la feta del *Colón* bé mereix un comentari.

Ningú no pot dir que hagi estat un esdeveniment musical d'importància. Leonard Balada, l'eminent compositor afinat a Nova York, ha evitat solucions innovadores que, segur, costarien prou d'entendre als il·lustres destinataris de la manifestació sonora, i ha optat en aquesta obra per un eclecticisme gens compromès: les parts vocals reben un tractament força tradicional, a la manera verista o pucciniana,

han dit alguns, i s'utilitzen en canvi, harmonies més distorsionades en el tractament orquestral. Corals força reeixides d'ascendència orffiana, llargs recitatius —excessius segons els crítics—, i temes musicals de rel folklòrica completen el refregit musical sobre un text passador d'Antonio Gala, potser poc adequat per a la dramatització operística.

En tot cas, haurà estat transcendent per als ambients melòmans del nostre país el fet que, amb aquesta obra, ens hàgim retrobat amb un Josep Carreras en plena forma després de la llarga malaltia, i hàgim pogut comprovar una vegada més, l'excelsitud, encara vigorosa, del tàndem Carreras-Caballé.

Pero la importància que s'ha donat al *Cristóbal Colón* és d'una altra mena. L'estrena d'aquesta òpera ha estat un esdeveniment elitista, «de societat» en diríem, que ha servit per engegar tot l'engrenatge estatal de la celebració del V Centenari; «bajo ningún pretexto la mayor o menor cualidad intrínseca de la representación podía empañar el brillo de la velada», deia el cròhista de *La Vanguardia*.

S'ha insistit molt en el caràcter de desgreuge als monarques espanyols d'aquest acte—, on era completament absent la llengua catalana—

per les xiulades rebudes pocs dies abans en la inauguració de l'estadi olímpic de Montjuïc.

Mal que no fos un dels procediments habituals de la reina catòlica, la utilització de la cultura com a pretext encobridor d'una voluntat social o política determinada era ja un recurs d'allò més natural per als il·lustrats del segle XVIII i aquell rei Carles III que ara tant ens promocionen, i ho segueix essent. La caríssima producció d'aquesta època que fa més de dos anys que s'estava preparant, amb espectaculars recursos escenogràfics, ha estat subvencionada enterament per organismes públics; la comisió del V Centenari per una banda, i per l'altra, l'empresa estatal hidroelèctrica ENDESA, el president de la qual entregava als reis, a l'entreacte, una medalla commemorativa de l'efemèride.

Però la mediocritat del producte, en aquest cas, desqualifica la inversió pública. Com han apuntat alguns crítics, cal exigir a allò que es fa amb els diners de tots una rendibilitat social ben definida; un profit que s'obté només quan es provoca d'una manera o altra, la resposta social, favorable o adversa; quan s'aposta per la innovació, per l'originalitat; quan, en definitiva, s'accepta el risc d'equivocar-se.